

Stanovisko Výboru regionů Modernizace státní podpory v EU

(2013/C 17/06)

VÝBOR REGIONŮ

- vítá cíl Komise zaměřit se na případy s největším dopadem na vnitřní trh, a stanovit tedy i jasnější priority v postupech pro oblast státní podpory, čímž se uleví všem zúčastněným – Komisi, členským státům i místním a regionálním orgánům;
- konstatuje, že vhodným východiskem pro toto prioritní zaměření na státní podporu se skutečným a podstatným významem pro vnitřní trh by mohlo být mj. upřesnění kritéria vlivu na zahraniční obchod a pojmu podnikání;
- požaduje, aby se při tom zohlednilo, že platby související s činnostmi, jež mají v podstatě čistě místní charakter, sice mohou být z právního hlediska považovány za státní podporu, přesto však mohou mít omezený dopad na obchodování mezi členskými státy;
- jako možnosti k dosažení cíle Komise v rámci této navrhované modernizace požaduje vyšší prahové hodnoty pro nařízení de minimis včetně odpovídajícího zvýšení zvláštních minimálních prahových hodnot pro služby obecného hospodářského zájmu a dále rozšíření horizontálních kategorií ve zmocňujícím nařízení i příslušné rozšíření a upřesnění v obecném nařízení o blokových výjimkách.

Zpravodaj	pan Clemens LINDEMANN (DE/SES), zemský rada okresu Saarpfalz
Odkaz	sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Modernizace státní podpory v EU COM(2012) 209 final

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

- vítá, že Komise uznává, že se pravidla pro státní podporu vyvinula v rozšířený a složitý právní rámec, který je pro všechny zúčastněné nezávisle na rozsahu dopadu na vnitřní trh značně zatěžující;
- požaduje proto jasné zjednodušení pravidel státní podpory a jejich zaměření na nejdůležitější případy, zlepšení jejich praktické použitelnosti a urychlení popř. omezení postupů;
- v tomto směru vítá oznámení Evropské komise o snížení počtu pravidel a upřesnění důležitých pojmů;
- vítá cíl Komise zaměřit se na případy s největším dopadem na vnitřní trh, a stanovit tedy i jasnější priority v postupech pro oblast státní podpory, čímž se uleví všem zúčastněným – Komisi, členským státům i místním a regionálním orgánům;
- konstatuje, že vhodným východiskem pro toto prioritní zaměření na státní podporu se skutečným a podstatným významem pro vnitřní trh by mohlo být mj. upřesnění kritéria vlivu na zahraniční obchod a pojmu podnikání;
- vyzývá Evropskou komisi, aby vyjasnila otázku, za jakých podmínek lze předpokládat omezení obchodování mezi členskými státy, resp. kdy nějaká činnost není pro vnitřní trh významná;
- požaduje, aby se při tom zohlednilo, že platby související s činnostmi, jež mají v podstatě čistě místní charakter, sice mohou být z právního hlediska považovány za státní podporu, přesto však mohou mít omezený dopad na obchodování mezi členskými státy;
- navrhuje, aby se při nesouhlasu s obecnou výjimkou pro tyto vyrovnávací platby alespoň prozkoumala možnost zjednodušeného postupu;
- doporučuje, aby byl upřesněn pojem podnikání prostřednictvím jasnějšího vymezení pro hospodářskou a nehopodářskou oblast – např. na základě kritérií – a aby členské státy a Komise společně sestavily seznamy pro jednotlivé členské státy. Zatímco abstraktní kritéria zohlední i dynamický vývoj, společně vypracované seznamy poskytnou určeným oblastem právní jistotu. To by představovalo usnadnění nejen pro místní a regionální orgány, ale i pro Komisi;
- v případě odmítnutí alternativně navrhuje blíže popsat podmínky, za nichž lze v těchto oblastech předpokládat hospodářskou činnost;
- domnívá se, že v pojmu podnikání nejsou zpravidla zahrnuty oblasti sociálních věcí, kultury, vzdělávání a služeb obecného nehopodářského zájmu;
- potvrzuje, že Evropské komisi není třeba hlásit každou drobnou a bezvýznamnou státní podporu a že by členské státy měly nést v tomto směru samy odpovědnost za uplatňování pravidel státní podpory (např. prostřednictvím výjimek či pravidel de minimis);
- jako možnosti k dosažení cíle Komise v rámci této navrhované modernizace požaduje vyšší prahové hodnoty pro nařízení de minimis včetně odpovídajícího zvýšení zvláštních minimálních prahových hodnot pro služby obecného hospodářského zájmu a dále rozšíření horizontálních kategorií ve zmocňujícím nařízení i příslušné rozšíření a upřesnění v obecném nařízení o blokových výjimkách;
- zdůrazňuje nutnost jasnějšího rozlišení mezi obecnými ustanoveními o státní podpoře v rámci této modernizace a režimem podpor pro služby obecného hospodářského zájmu (takzvaný balíček Almunia) zejména s ohledem na krajní případy, u nichž není zařazení mezi takového služby jednoznačné;

Větší zohlednění cílů strategie Evropa 2020

15. vítá větší zaměření na cíle strategie Evropa 2020. Namísto plánovaného zjednodušení však veřejné orgány nakonec nesmí čekat složitější a komplexnější pravidla;

16. upozorňuje na význam pokynů k regionální podpoře pro orgány územní samosprávy, neboť právě ty předběžně stanoví, v jakých oblastech lze podporovat určité podnikatelské sektory. V této souvislosti by místní a regionální orgány v podporovaných oblastech měly mít rovněž volnost v podpoře podnikatelských struktur nezávisle na jejich velikosti;

17. zdůrazňuje, že je nutné umožnit flexibilní podporu odpovídající místním podmínkám tam, kde existuje konkrétní potřeba podpůrných opatření, vzhledem k demografické změně nebo trvalému přírodnímu znevýhodnění, především ve venkovských a horských oblastech;

18. požaduje více manévrovacího prostoru s cílem dospět k místně a regionálně přizpůsobeným strategiím rozvoje a podpůrným opatřením a umožnit regionální rozpočty;

19. upozorňuje, že při přezkumu regionálních pokynů pro období 2014–2020 v oblasti státní podpory nesmí dojít k neodůvodněné nerovnováze mezi jednotlivými členskými státy, pokud jde o horní mez počtu obyvatel, a v budoucnu musí být ve všech oblastech zohledňovány také velké podniky;

20. proto vítá nástroj integrovaných územních investic, jenž poskytuje prostor pro místní utváření a umožňuje prosadit horizontální investice;

21. vítá, že Evropská komise usiluje o integrovanější přístup a lepší koordinaci podpůrných opatření;

22. vítá možnost kombinovat nástroje podpory s financováním z více fondů a s tím spojené zlepšení udržitelného využívání regionální podpory;

23. požaduje v této souvislosti a s ohledem na přezkum pokynů k regionální státní podpoře, aby do výpočtu stropů výše regionální podpory nebyla zahrnuta státní podpora služeb obecného hospodářského zájmu, která je v souladu s rozhodnutím ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu v zásadě považována za slučitelnou se Smlouvou a zároveň způsobilou pro spolufinancování ze strukturálních fondů, či byla zahrnuta pouze ve velmi nízké míře. Toto vyjasnění by mělo být provedeno buď zanesením do upra-

vené verze pokynů k regionální státní podpoře nebo prostřednictvím sdělení o režimu státní podpory pro služby obecného hospodářského zájmu spolufinancované ze strukturálních fondů;

24. naléhavě vyzývá Komisi, aby uznala, že bez ohledu na veřejné pověření by veřejné financování veřejných projektů v oblasti infrastruktury nemělo být považováno za státní podporu;

25. zdůrazňuje, že je důležité vyjasnit použitelnost režimu státní podpory na oblast infrastruktury s ohledem na problematický výklad rozsudku Tribunálu ze dne 24. března 2011 ve věci Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt (T-443/08) a Mitteldeutsche Flughafen AG a Flughafen Leipzig/Halle GmbH (T-455/08) proti Evropské komisi, jenž vedl k významným zpožděním ověřování ex ante zhruba 200 infrastrukturních projektů financovaných ze strukturálních fondů;

Zjednodušení pravidel podpory

26. podporuje záměr Komise podat formou sdělení souhrnný výklad pojmu státní podpory na základě rozhodovací praxe a judikatury a tento pojem důsledně jednotně používat;

27. požaduje, aby výkladové sdělení nezpůsobilo žádnou dodatečnou potřebu interpretace. Je třeba zcela upustit od používání neurčitých právních pojmů;

28. podporuje záměr Komise smysluplně omezit značný počet textů sekundárního práva a „měkkého práva“ v oblasti státní podpory (nařízení, sdělení, směrnice apod.) a pokud možno je sloučit;

29. v zásadě odmítá zahrnutí dodatečných úvah Evropské komise o kvalitě a účinnosti do posouzení slučitelnosti. Hlediska kvality a účinnosti, jež ještě více omezují rozhodovací svobodu místních a regionálních poskytovatelů podpory, obecně nespádají do pravomocí, jež Komisi přiznává SFEU v kapitole týkající se hospodářské soutěže. Rozhodnutí o kvalitě a účinnosti musí být v souladu s manévrovacím prostorem místních orgánů i nadále přenecháno místním orgánům;

30. konstatuje, že neustále přibývajících informačních povinností vnitrostátních orgánů znamenají nesmírnou byrokratickou zátěž nejen pro členské státy, ale i pro Komisi;

31. zejména v souvislosti s kýženým omezováním byrokracie v EU požaduje zavést systém namátkových kontrol, aby se do určité výše finanční podpory mohlo zcela upustit od předkládání podrobných zpráv;

Přezkum právních předpisů

32. v rámci modernizace právních předpisů EU upravujících státní podpory se za účelem stanovení priorit přeprocovávají čtyři právní předpisy:

a) přezkum nařízení Komise o podpoře de minimis

nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis

33. vítá cíl Komise přenést na členské státy více odpovědnosti za podporu v nízké hodnotě. To by však mělo platit obecně, nejenom pro podporu v nízkých částkách. Jednak to Komisi značně usnadní práci, jednak by z toho však měly prospěch i místní orgány, neboť celostátní úrovně mají k místním potřebám podstatně blíže než Komise;

34. ve smyslu většího zaměření na případy s mimořádným významem pro vnitřní trh, o něž Komise správně usiluje, požaduje navýšit během období tří daňových let prahovou hodnotu obecného nařízení de minimis z 200 000 eur alespoň na 500 000 eur;

35. poukazuje na to, že zvláštní nařízení de minimis pro služby obecného hospodářského zájmu a jeho vyšší prahové hodnoty bylo vypracováno s vědomím existence nižších prahových hodnot obecného nařízení de minimis a s cílem rozlišovat od něj;

36. požaduje proto zásadní navýšení prahové hodnoty pro tyto služby oproti obecným prahovým hodnotám de minimis, aby byly zohledněny zvláštnosti služeb obecného hospodářského zájmu a zachovalo se jejich specifické postavení v celém rámci;

37. připomíná, že VR již s ohledem na balíček Almunia požadoval prahovou hodnotu de minimis pro služby obecného hospodářského zájmu ve výši 800 000 eur/rok a tento požadavek zde znovu stvrzuje;

38. vzhledem k podpoře poskytované jinou formou než jako příspěvek (záruky, především ručení) požaduje, aby byla ustanovení nařízení de minimis pro služby obecného hospodářského zájmu použitelná i na obecné nařízení de minimis;

39. v tomto smyslu požaduje, aby se u jednotlivé podpory poskytované na základě systémů záruk analogicky k nařízení de minimis pro služby obecného hospodářského zájmu a v návaznosti na něj zvýšil zvláštní strop na 3,75 mil. eur. To platí zejména s ohledem na zákaz kombinace s jinou podporou na

tytéž náklady způsobitelné k podpoře, který je stanoven v nařízení de minimis pro služby obecného hospodářského zájmu;

b) přezkum zmocňujícího nařízení Rady

nařízení Rady (ES) č. 994/98 ze dne 7. května 1998 o použití článků 112 a 113 Smlouvy o založení Evropského společenství na určité kategorie horizontální státní podpory

40. vítá, že Komise plánuje přijmout opatření ke změně zmocňujícího nařízení Rady tak, aby bylo s vnitřním trhem slučitelných více/méně kategorií podpory, a byly tak osvobozeny od povinnosti je předem oznamovat;

41. dále vítá oznámení Komise o vynětí následující podpory z oznamovací povinnosti:

— podpora kulturního odvětví,

— podpora určená k náhradě škod způsobených přírodními pohromami,

— podpora projektů financovaných (zčásti) z prostředků EU, např. iniciativy JESSICA, a

— další;

42. navrhuje zahrnout do zachytné skupiny „další“ oblasti jako sociální věci, vzdělávání či zdraví, pokud nejsou určeny ke komerčnímu využití nebo dosažení zisku, ale i širokopásmové pokrytí a opatření související s nákazami zvířat;

43. požaduje bližší upřesnění vztahu těchto horizontálních výjimek k rozhodnutí o výjimkách pro služby obecného hospodářského zájmu;

c) přezkum obecného nařízení Komise o blokových výjimkách

nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách)

44. s ohledem na snížení administrativní zátěže pro místní a regionální orgány vítá ohlášená opatření na přezkum a rozšíření obecného nařízení o blokových výjimkách v kategoriích podpory, které by byly upraveny v revidovaném zmocňujícím nařízení;

45. požaduje rozšířit blokové výjimky přiměřeně k horizontálnímu rozšíření zmocňujícího nařízení o oblasti jako sociální věci, vzdělávání, zdraví a širokopásmové připojení;

46. zdůrazňuje, že v souvislosti se vzděláváním by se výjimka měla týkat především vzdělávání v nestátních školách a vzdělávání dospělých, pokud nespádají pod pravidla státní podpory pro služby obecného hospodářského zájmu;

47. potvrzuje, že totéž musí platit pro zdravotnické služby poskytované na speciálních odděleních či specializovaných klinikách a pro nekomerční oblast sociálních služeb poskytovaných dobročinnými organizacemi a domovy důchodců (na rozdíl od rezidencí pro seniory);

48. připomíná Digitální agendu a cíl EU poskytnout do roku 2013 všem evropským občanům širokopásmové pokrytí;

49. konstatuje, že se vytvoření podmínek pro budování těchto výkonnějších širokopásmových sítí ve venkovských oblastech neobejde bez státní podpory, a zdůrazňuje, že regulace předpisů o poskytování státní podpory by tedy nemusela pokrytí venkovských oblastí širokopásmovým připojením zbytečně znesnadnit. Je třeba ochránit venkovské oblasti před digitálním vyloučením;

50. zdůrazňuje, že by zde měly být zohledněny i výhody, které vzniknou při budování infrastruktury širokopásmového připojení vytvořením navazujícího trhu širokopásmových služeb;

51. lituje, že návrh revidovaných pokynů k širokopásmovým sítím předložený Evropskou komisí neobsahuje opakovaně vznášený požadavek jasné racionalizace a zjednodušení souboru předpisů;

52. vyzývá Evropskou komisi, aby prostřednictvím zohlednění rozvoje širokopásmových sítí v nařízení o blokových výjimkách zajistila, že plošné širokopásmové připojení bude možné i v méně osídlených regionech, u nichž lze předpokládat, že nebudou mít dostatek prostředků na plné pokrytí výstavby aktivní techniky a provozních nákladů;

53. požaduje rozšířit blokové výjimky přiměřeně k horizontálnímu rozšíření zmocňujícího nařízení o opatření související

s nákazami zvířat, která řeší především dostupnost struktur pro případ vzniku nákazy;

54. vítá, že členské státy převezmou na základě rozšíření výjimky větší zodpovědnost. A v tomto směru vítá i celkově větší odpovědnost členských států za kontrolu státních podpor;

55. požaduje, aby to nesmělo vést k tomu, že se odlehčí pouze Komisi, členské státy že však budou naopak více zatíženy rozsáhlou informační a dokumentační povinností a přesnými a podrobnými podmínkami pro využití podpory atd.;

56. v této souvislosti však nicméně považuje za nezbytné, aby nesmělo být dále rozšiřováno právo Komise na následné přezkoumání (kontrolu ex post), ale aby Komise naopak skutečně přenesla pravomoc na členský stát. Vnitrostátní orgány pověřené dohledem nad státními podporami při tom nesmějí být zneužívány jako určité „předběžné testovací instance“ Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž, alespoň ne v případech, v nichž si Komise ponechává rozhodovací pravomoc;

57. odmítá návrh Komise přenést vnitrostátní kontrolu státních podpor na nezávislé orgány (například na úřady pro hospodářskou soutěž), neboť rozhodnutí o uspořádání vnitrostátního dohledu nad státními podporami přísluší výhradně členským státům, a ne Komisi. Z týchž důvodů se odmítá i možnost, aby Evropská komise prováděla vlastní šetření;

d) přezkum procedurálního nařízení Rady

nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (článku 113 Smlouvy o ES)

58. vítá zjednodušení ustanovení procedurálního nařízení;

59. odmítá zavedení nových vlastních pravomocí Evropské komise v oblasti provádění šetření v podnicích, např. prostřednictvím systému získávání informací o trhu (*market information tools*), kdy by členské státy byly obcházeny. Došlo by při tom k přenesení pravomocí členských států na evropskou úroveň.

V Bruselu dne 29. listopadu 2012

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO